REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W OLSZTYNIE

WOPN.6400.58.2020.JCH

Olsztyn, 9 czerwca 2020 r.

DECYZJA

Na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 z późn. zm.), art. 56 ust. 2 pkt 1, pkt 2 oraz ust. 4 pkt 6 i pkt 7 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r., poz. 55) § 1 pkt 1 lit. a, lit. b, § 2, § 3, § 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 oraz § 6 ust. 2 pkt 1 i pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408), po rozpatrzeniu wniosku Biura Inżynierii Komunikacyjnej „PROFIL" reprezentującej Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie z dnia 27 marca 2020 r. (data wpływu 30 marca 2020 r.)

orzekam

I. **Zezwolić** na zniszczenie siedlisk i okazów odnożycy jesionowej *Ramalina fraxinea*, odnożycy kępkowej *Ramalina fastigiata*, odnożycy mączystej *Ramalina farinacea* oraz szarzynki skórzastej *Parmalina tiliacea* poprzez usunięcie następujących 9 drzew rosnących w pasie drogowym drogi wojewódzkiej 593 na odcinku Nowa Wieś Mała – Dobre Miasto:

Lp.	Numer inwentaryzacyjny drzewa	Gatunek drzewa	Obwód pnia mierzony na wysokości 130 cm [cm]	Gatunki chronionych porostów
1	14	Jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*	263	szarzynka skórzasta odnożyca jesionowa odnożyca kępkowa odnożyca mączysta
2	18	Jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*	190	odnożyca mączysta
3	19	Lipa drobnolistna *Tilia cordata*	252	odnożyca kępkowa odnożyca mączysta
4	20	Jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*	234	odnożyca jesionowa odnożyca mączysta
5	37	Topola kanadyjska *Populus × canadensis*	198	odnożyca jesionowa
6	181	Jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*	260	odnożyca mączysta
7	217	Lipa drobnolistna *Tilia cordata*	283	odnożyca mączysta
8	268	Lipa drobnolistna *Tilia cordata*	240	odnożyca mączysta
9	293	Topola kanadyjska *Populus × canadensis*	261	odnożyca kępkowa odnożyca mączysta

II. **Ustalić następujące warunki realizacji zezwolenia:**

1. Za realizację zezwolenia odpowiada wnioskodawca.
2. Zezwolenie jest niezbywalne i dotyczy tylko wnioskodawcy oraz podmiotów wykonujących na jego zlecenie czynności.
3. Zniszczenie siedlisk i okazów chronionych porostów zostanie zrealizowane poprzez usunięcie 9 drzew rosnących w pasie drogowym drogi wojewódzkiej 593 na odcinku Nowa Wieś Mała – Dobre Miasto.
4. Realizacja zezwolenia nastąpi w terminach: od 1 września 2020 r. do 28 lutego 2021 r. lub od 1 września 2021 r. do 28 lutego 2022 r.
5. Do 30 kwietnia 2022 r. w pasie drogowym drogi wojewódzkiej 593 zostaną dokonane nasadzenia zastępcze o obwodzie pnia mierzonym na wysokości 1 m równym 12 – 14 cm, w łącznej liczbie nie mniejszej niż 11 drzew.
6. Do nasadzeń zostaną użyte rodzime gatunki takie jak: lipa drobnolistna *Tilia cordata*, klon zwyczajny *Acer platanoides* lub dąb szypułkowy *Quercus robur*.
7. Nie dopuszcza się stosowania do nasadzeń zastępczych kultywarów i odmian ozdobnych oraz form mieszańcowych ww. gatunków drzew, zwłaszcza okazów szczepionych, sterylnych, modyfikowanych genetycznie, żyjących krócej niż formy typowe, o zniekształconym pokroju pnia i korony (np. okrągła, przerzedzona, zbyt silnie podkrzesana korona, powyginany pień lub konary), o niskim wzroście, o wielu pniach, o zniekształconych lub wybarwionych na inny niż zielony kolor liściach, o korze oraz owocach innych niż typowe.
8. Nasadzenia zastępcze zostaną opalikowane oraz poddawane regularnej pielęgnacji przez okres minimum 3 lat.
9. W przypadku obumarcia lub uszkodzenia dokonanych nasadzeń zastępczych z winy wnioskodawcy (np. w wyniku nieprawidłowej pielęgnacji korony, braku podlewania) – drzewka zostaną wymienione na zdrowe, w podobnym wieku, należące do jednego z ww. gatunków, w terminie do 3 lat od ich nasadzenia.
10. Podczas wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych należy pamiętać o podlewaniu, prawidłowym wyprowadzaniu korony drzewa oraz unikaniu jej nadmiernego przycinania (podkrzesywania).

III. **Nałożyć obowiązek sprawozdania:**

1. W terminach do 15 stycznia 2021 r. oraz 15 stycznia 2022 należy złożyć do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie sprawozdanie cząstkowe z zakresu wykorzystania niniejszego zezwolenia. Powinno ono zawierać następujące informacje:
   a) czy dokonano wycinki drzew wraz ze zniszczeniem występujących na nich porostów,
   b) w przypadku dokonania wycinki należy podać jej termin,
   c) informację z ewentualnego wykonania zawartego w decyzji warunku jej realizacji tj. dokonania nasadzeń zastępczych, takie jak: gatunek drzew, ich wiek/obwód, dokładne miejsce i termin nasadzenia oraz zastosowane zabiegi pielęgnacyjne.
2. W terminie do 15 maja 2022 r. należy złożyć do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie sprawozdanie z zakresu wykorzystania niniejszego zezwolenia. Sprawozdanie powinno zawierać następujące informacje:
   a) termin przeprowadzonej wycinki,
   b) informację z wykonania zawartego w decyzji warunku jej realizacji tj. dokonania nasadzeń zastępczych, takie jak: gatunek i odmianę drzew, ich wiek/obwód, dokładne miejsce i termin nasadzenia, zastosowane zabiegi pielęgnacyjne.

   Powyższe informacje należy przedstawić w formie graficznej na mapie, wraz z opisem, legendą i dokumentacją fotograficzną pozwalającą zweryfikować liczbę i dokładną lokalizację nasadzanych drzew.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 27 marca 2020 r. (data wpływu 30 marca 2020 r.) Biura Inżynierii Komunikacyjnej „PROFIL" reprezentujące Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie wystąpiło do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie o wydanie zezwolenia na zniszczenie siedlisk i okazów 4 chronionych gatunków porostów poprzez usunięcie 9 drzew rosnących w pasie drogowym drogi wojewódzkiej 593 na odcinku Nowa Wieś Mała – Dobre Miasto.

Zgodnie z § 1 pkt 1 lit. a i lit. b oraz § 2, § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408), odnożyca jesionowa, odnożyca kępkowa oraz szarzynka skórzasta są objęte ochroną ścisłą, a odnożyca mączysta ochroną częściową.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 oraz ust. 2 pkt 1 i pkt 3 cytowanego rozporządzenia w stosunku do ww. gatunków istnieją zakazy umyślnego niszczenia okazów oraz niszczenia ich siedlisk.

W myśl art. 104 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej. Na podstawie art. 56 ust. 2 pkt. 1 i pkt 2 oraz ust. 4 ustawy o ochronie przyrody regionalny dyrektor ochrony środowiska może wydać zezwolenie na wykonanie czynności zakazanych wobec gatunków grzybów objętych ochroną częściową i ścisłą w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli nie będzie to szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji tych gatunków oraz w przypadku zaistnienia przynajmniej jednej z przesłanek wskazanych w art. 56 ust. 4 pkt 1-7 tejże ustawy.

Zasadniczą kwestię przy wydawaniu zezwoleń w trybie art. 56 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody stanowi zatem przeanalizowanie, a następnie ustalenie, czy w danej sprawie zachodzą kumulatywnie wszystkie ww. przesłanki, co jest równoznaczne z możliwością wydania stosownego zezwolenia.

Wyrażając zgodę na zniszczenie siedlisk i okazów chronionych porostów, które występują na ww. drzewach wzięto pod uwagę przede wszystkim: możliwość spełnienia przez wniosek przesłanek do wydania zezwolenia zawartych w art. 56 ust 4 ustawy o ochronie przyrody, gatunki chronionych porostów (ich status ochronny i biologię), stan zdrowotny drzew przeznaczonych do wycinki oraz fakt, że kolidują one z planowaną przebudową ww. drogi wojewódzkiej w zakresie chodnika.

Po dokonaniu analizy zgromadzonego materiału dowodowego ustalono, że głównym powodem wykonania wnioskowanych czynności jest kolizja przedmiotowych drzew z planowaną przebudową drogi wojewódzkiej nr 593 w zakresie budowy chodnika. Budowa ma na celu znaczącą poprawę bezpieczeństwa i komfortu jazdy użytkowników drogi oraz odseparowanie ruchu pieszego od jezdni drogi. Zmiana usytuowania chodnika wiązałaby się z koniecznością wycinki większej liczby drzew przydrożnych na przedmiotowym odcinku. Brak jest zatem rozwiązań alternatywnych umożliwiających zachowanie drzew, stanowiących siedlisko ww. chronionych porostów. Na tej podstawie uznano, że w przedmiotowej sprawie zachodzą przesłanki wydania zezwolenia, o których mowa w art. 56 ust. 4 pkt 6 i 7 ustawy o ochronie przyrody.

Gatunki porostów, które zasiedlają przedmiotowe drzewa są wymienione w CZERWONEJ LIŚCIE POROSTÓW WYMARŁYCH I ZAGROŻONYCH W POLSCE: odnożyca jesionowa i odnożyca kępkowa w kategorii wymierające, a odnożyca mączysta i szarzynka skórzasta w kategorii narażone na wyginięcie (Cieśliński S. 2003. Monografiae Botanicae 91). Natomiast żaden z tych gatunków nie znajduje się na CZERWONEJ LIŚCIE POROSTÓW ZAGROŻONYCH W POLSCE PÓŁNOCNO-WSCHODNIEJ (Cieśliński S. 2003. Monografiae Botanicae 91). Mając na uwadze powyższy fakt tut. organ stwierdza, że realizacja niniejszego zezwolenia nie będzie szkodliwa dla zachowania we właściwym stanie ochrony ich dziko występujących populacji.

W analizowanym przypadku zniszczenie siedlisk i okazów chronionych porostów związane jest z usunięciem 9 drzew rosnących w pasie drogowym drogi wojewódzkiej 593 na odcinku Nowa Wieś Mała – Dobre Miasto. Ponieważ przedmiotowe gatunki są porostami epifitycznymi, zasiedlającymi korę drzew, wycinka wiąże się ze zniszczeniem ich okazów i siedlisk. Brak jest zatem rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do wnioskowanych czynności.

W związku z powyższym zostały spełnione również dwie przesłanki główne wymienione w art. 56 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody.

Organ wydający zezwolenie na usunięcie drzew (bądź analogicznie zezwoleń derogacyjnych na zniszczenie porostów poprzez usunięcie drzew) powinien uwzględnić nasadzenia zastępcze, gdyż to w kompetencji organu leży dążenie do zapewnienia w środowisku rzeczywistej rekompensaty w postaci drzew, które kiedyś wyrosną i będą odgrywać swą rolę przyrodniczą.

Aby zapewnić ciągłość trwania populacji ww. gatunków chronionych porostów epifitycznych oraz stosując zasadę przezorności w celu wyeliminowania zagrożenia dla ich lokalnych populacji Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie nałożył warunek dokonania nasadzeń zastępczych. Podstawą do nadania tego warunku jest art. 56 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, który mówi o braku szkodliwości dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji gatunków chronionych oraz art. 56 ust. 7 pkt 9 cytowanej ustawy, zobowiązujący regionalnego dyrektora ochrony środowiska do nałożenia w zezwoleniu warunków realizacji wynikających z potrzeb ochrony populacji gatunków chronionych i ich siedlisk. Wskazany w decyzji obowiązek wykonania nasadzeń zastępczych w liczbie przynajmniej 11 drzew należących do rodzimych gatunków, które najczęściej są zasiedlane przez porosty, ma na celu stworzenie w przyszłości potencjalnych siedlisk dla ww. gatunków chronionych porostów. Stosowanie do nasadzeń kultywarów i odmian ozdobnych oraz form mieszańcowych drzew odbiegających od egzemplarzy typowych dla gatunku niesie ze sobą ryzyko, iż nasadzenia zastępcze nie będą stanowiły dogodnego siedliska dla porostów. Egzemplarze takie mogą być mniej żywotne, bardziej podatne na choroby, ich pnie (będące właściwym mikrosiedliskiem porostów) będą miały mniejszą powierzchnię dostępną do zasiedlenia. Skutkować to może zmniejszeniem liczby dostępnych dla porostów siedlisk, a tym samym ograniczyć możliwość odtworzenia ich lokalnej populacji. Drzewa te będą formami obcymi regionalnie oraz zmienią lokalny krajobraz (w tym krajobraz kulturowy). Istnieje ponadto ryzyko hybrydyzacji drzew o zmodyfikowanym genomie z okazami rodzimymi, co doprowadzi do utrwalenia obcych genów w lokalnych populacjach drzew. Podobnie obowiązek pielęgnacji nasadzeń zastępczych oraz ewentualnej wymiany obumarłych / uszkodzonych drzewek w okresie 3 lat, służy zapewnieniu warunków egzystencji występujących w rejonie populacji ww. gatunków porostów.

W niniejszej decyzji z wnioskowanego czasu realizacji zezwolenia wyłączono okres lęgowy ptaków (marzec – sierpień), co miało na celu zapobieżenie możliwości zakłócania i niszczenia lęgów ptaków. Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183 z późn. zm.), w stosunku do wszystkich gatunków ptaków objętych ochroną obowiązują m.in. zakazy: niszczenia gniazd, jaj, zabijania piskląt (zakaz niszczenia gniazd nie dotyczy usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych lub terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne - § 9 pkt 2 ww. rozporządzenia). Okres gniazdowania jest indywidualny dla poszczególnych gatunków ptaków i uzależniony od ich biologii i specyfiki siedliska. Zgodnie z wiedzą ornitologiczną w tym zakresie, w okresie od 1 września do końca lutego, ptaki należące do gatunków mogących zakładać gniazda w parkach, czy zadrzewieniach przydrożnych nie gniazdują. Aby nie stworzyć ewentualnego zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków oraz uniknąć ewentualnego złamania wyżej wymienionych zakazów, wprowadzono ograniczenia w stosunku do terminu realizacji niniejszego zezwolenia.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Zmiany w zakresie realizacji niniejszego zezwolenia wymagają uzyskania zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie.
2. Wykonywanie innych czynności niż wskazano w niniejszej decyzji wymaga uzyskania stosownego zezwolenia.
3. Zezwolenie dotyczy tylko i wyłącznie ww. gatunków chronionych porostów.
4. Należy mieć na względzie art. 131 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody, w myśl którego kto bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy w stosunku do gatunków objętych ochroną, podlega karze aresztu lub grzywny.
5. Zgodnie z art. 56 ust. 7a-7j ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie dokonuje kontroli spełniania warunków określonych w wydanych zezwoleniach. Podczas kontroli możliwe jest wejście na teren realizacji zezwolenia, żądanie pisemnych i ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli, wgląd do dokumentacji związanej z przedmiotem kontroli, sporządzenie z niej odpisów i kopii oraz zabezpieczenie tej dokumentacji. Zezwolenie można cofnąć w przypadku, gdy nie są spełniane wszystkie warunki realizacji zezwolenia.
6. Zgodnie z art. 127 i art. 129 Kodeksu postępowania administracyjnego, od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w terminie 14 dni od jej otrzymania.
7. Zgodnie z art. 127a k.p.a., w ciągu 14 dni od daty otrzymania decyzji strona może złożyć oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania. Z dniem doręczenia Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Olsztynie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do odwołania decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, iż decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu i brak jest możliwości złożenia od niej odwołania do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.
8. Zgodnie z art. 57 § 5 Kodeksu postępowania administracyjnego termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało:
   1. wysłane w formie dokumentu elektronicznego do organu administracji publicznej, a nadawca otrzymał urzędowe poświadczenie odbioru,
   2. nadane w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe albo placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
   3. złożone w polskim urzędzie konsularnym,
   4. złożone przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej,
   5. złożone przez członka załogi statku morskiego kapitanowi statku,
   6. złożone przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego.

Otrzymują:
1. Biuro Inżynierii Komunikacyjnej PROFIL
   Jacek Polinkiewicz
   ul. Miła 10
   13-100 Nidzica
2. a/a

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Olsztynie
Agata Mrozdzierz